Mitä talousarvioehdotus 2018 tarkoittaa väyläverkon kannalta?

Ylijohtaja Rami Metsäpelto 5.10.2017

Talousarvioesitys 2018

Panostukset liikenneväyliin

Vuosibudjetti noin

2,2 mrd €

Liikenneviraston henkilöstömäärä noin

640 htv

Liikenneviraston väyläomaisuus

20 mrd €

Tällä hetkellä on rakenteilla kehittämis-hankkeita yhteensä

2,0 mrd € arvosta

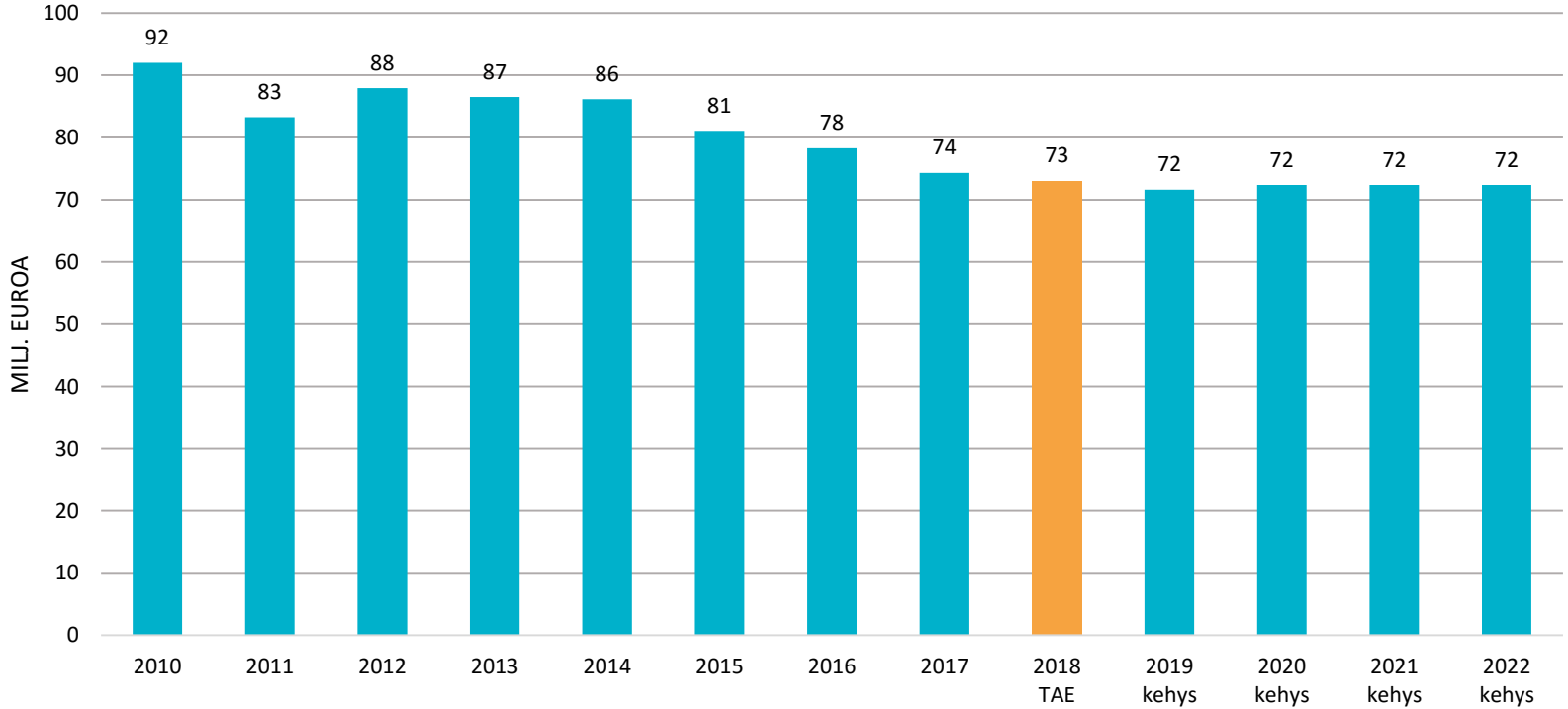

Liikenneviraston talousarviorahoituksen jakautuminen 2018

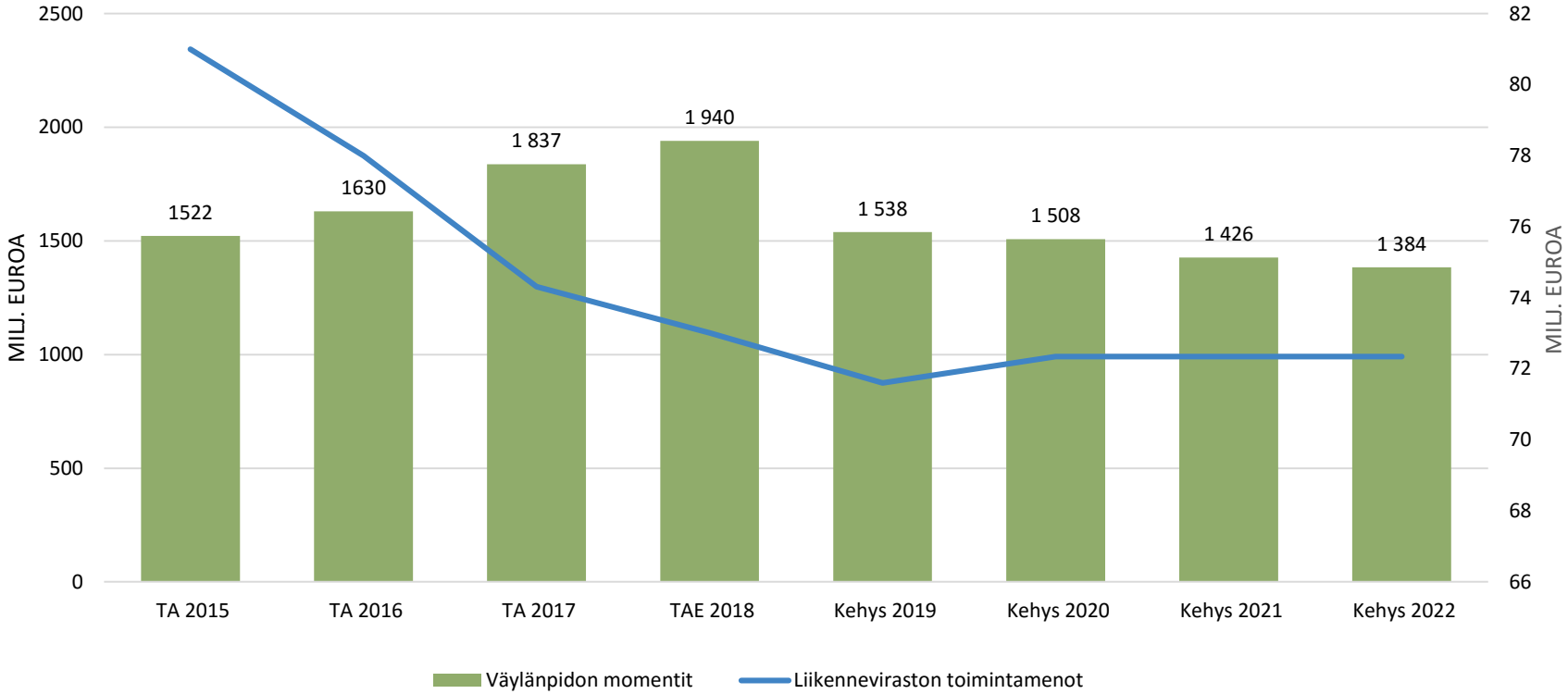

Talousarvioesitys 2018
Toimintamenot

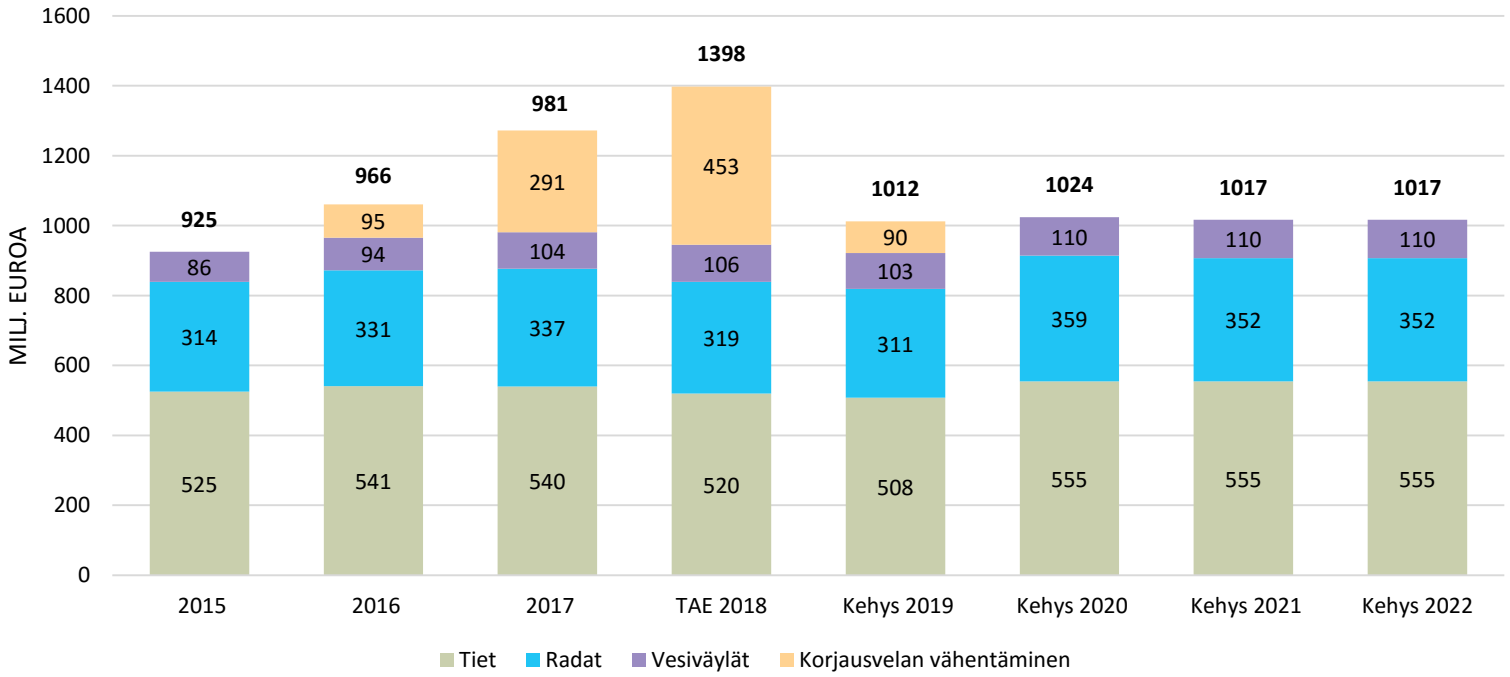
Liikenneviraston toimintamenomäärärahat ovat jatkuvassa laskussa

Väyläverkon rahoituksen ja toimintamenojen suhde 2015-2022

Perusväylänpidon rahoituksen kehitys 2015-2022

Perusväylänpito 2018

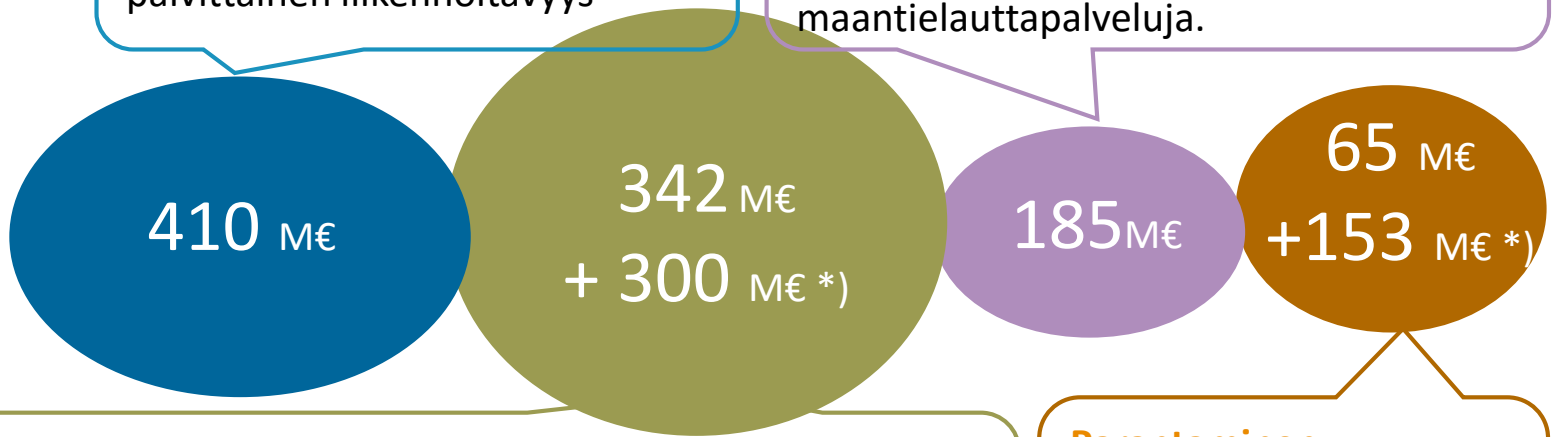
Suunnittelutilanne syyskuu 2017

Budjetti 2018 (bruttomenot) 1,455 Mrd eur

Määräraha (netto) 1,401 Mrd eur

Päivittäinen kunnossapito
Varmistetaan liikenneverkon päivittäinen liikennöitävyys

Liikenteen palvelut
Tarjotaan ajantasaista liikenteenohjausta, tietoa ja tiedotusta sekä jäänmurto- ja maantielauttapalveluja.

Ylläpito
Korjataan liikenneverkon ja sen rakenteiden kulumisesta ja ikääntymisestä aiheutuvia vaurioita sekä uusitaan vanhoja väylärakenteita nykyvaatimusten tasolle

Parantaminen
Parannetaan liikenne-verkon palvelutasoa pienillä investoinneilla.

*) Korjausvelkaohjelma sekä kehittämishankkeista siirretty perusväylänpidon lisärahoitus, yht. 453 M€ v. 2018

Korjausvelka ja perusväylänpidon lisärahoitus –ohjelmat (milj. euroa)

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Korjausvelka	95	200	300		595*
Korjausvelan lisärahoitus		91	153	90	334**
Yhteensä	95	291	453	90	929

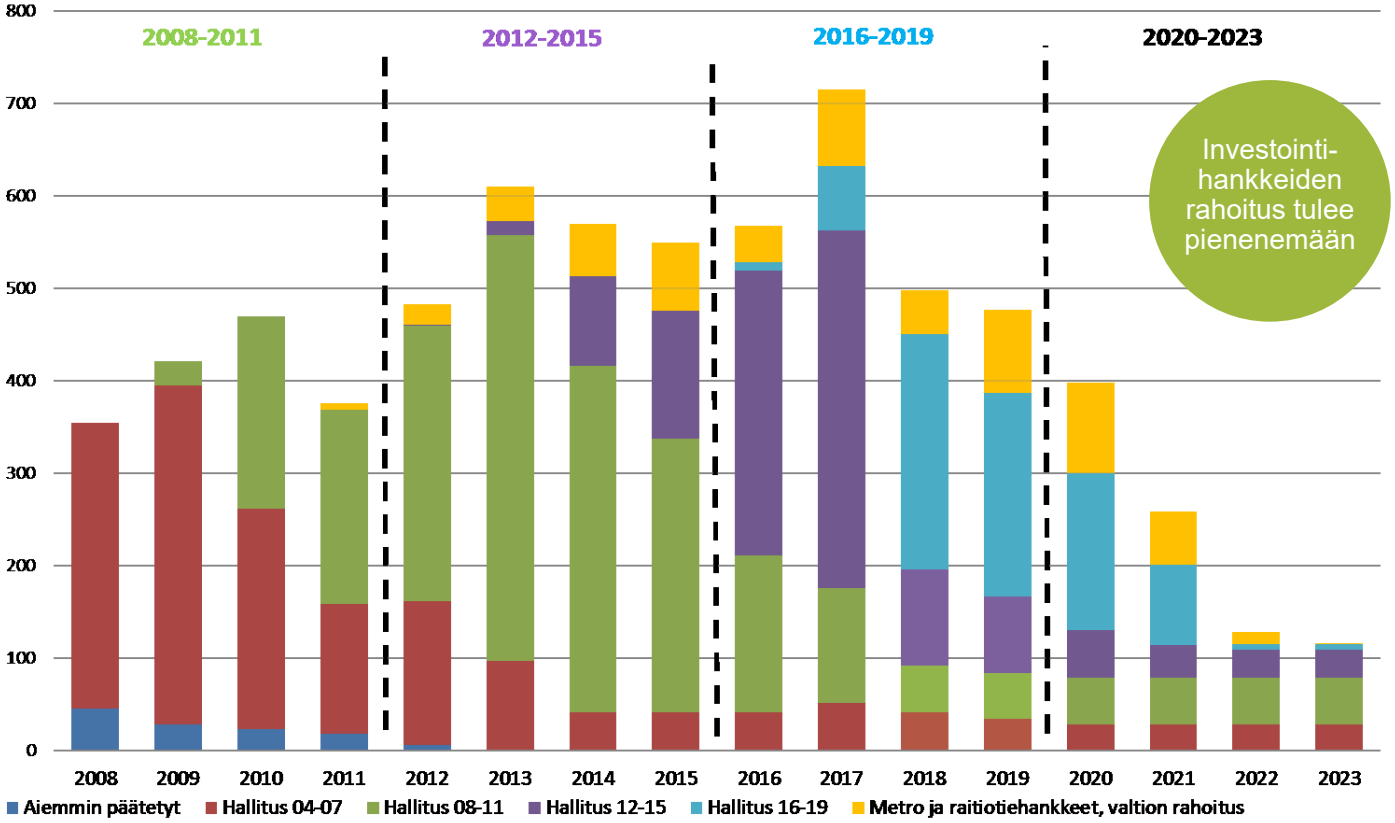
*5 milj. euroa kohdennettiin yksityisteiden korjausvelkaan
**30 milj. euroa kohdennettiin yksityisteiden valtionavustuksiin

Korjausvelan tulostavoite 2018:
95 % kohteista valmiina vuonna 2018

2018 Perusväylänpidon rahaa käytössä kokonaisuutena ”enemmän kuin koskaan”

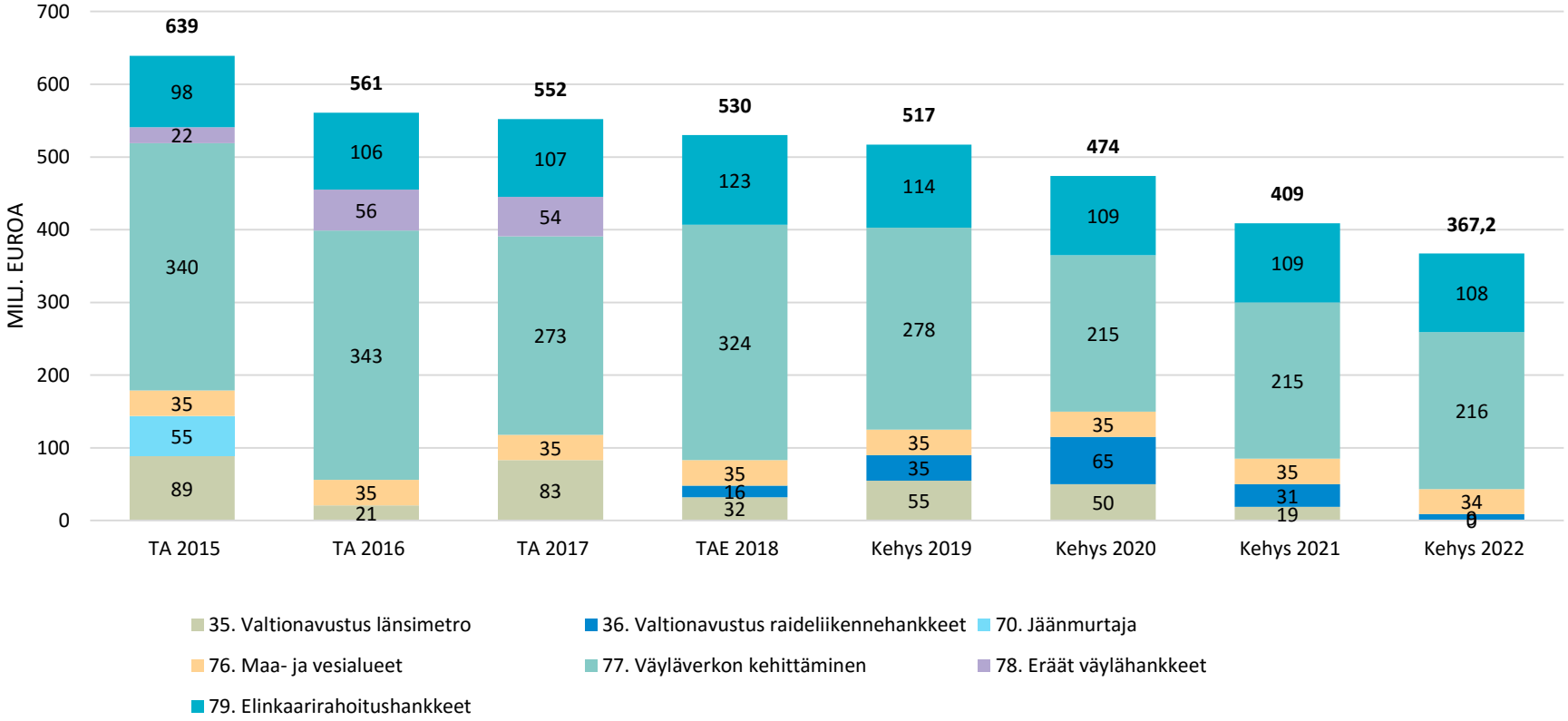
- Varmistettava rahojen tehokas käyttö ja estettävä markkinoiden häiriintyminen

Liikenneinvestointien valtion rahoitusta sidottu eri hallituskausina

Investointi-hankkeiden rahoitus tulee pienenemään

Talousarvioesitys 2018
Kehittämishankkeet

Talousarvioesitys 2018: Kehittämishankkeet

- Käynnissä olevia kehittämishankkeita viedään eteenpäin ja viisi uutta aloitetaan
- TAE 2018 sisältää tarvittavat määrärahat käynnissä olevien kehittämishankkeiden jatkamiseen
- Uusina kehittämishankkeina käynnistetään vuonna 2018:
  - Kehä I Laajalahden kohta
  - Länsimetron jatkeen liityntäliikennejärjestelyt
  - Vuosaaren meriväylä
  - Kokkolan meriväylä
  - Hailuodon kiinteä yhteys (elinkaarimalli)

Sipilän hallituksen väylähankkeet

RATAHANKKEET

Luumäki - Imatra - Venäjän raja

Pori – Mäntyluoto –radan sähköistys

Turku – Uusikaupunki -radan sähköistys

Suunnitteluhanke Helsinki – Turku –nopea ratayhteys

TIEHANKKEET

Valtatie 4 Oulu – Kemi

Valtatie 5 Mikkeli - Juva

Valtatie 12 Lahden eteläinen kehätie

Valtatie 12 Tillola - Keltti

Länsimetron jatkon liityntäliikennejärjestelyt

Kehä I Laajalahden kohta

Hailuodon kiinteä yhteys

VESIVÄYLÄHANKKEET

Vuosaaren meriväylä

Oulun meriväylä

Kokkolan meriväylä

AVUSTUKSET

Raidejokeri

Tampereen raitiotie

Uudet kehittämishankkeet 1/5

Kehä I Laajalahden kohta

- Raide-Jokeri pikaraitiotien toteuttaminen edellyttää toimenpiteitä Kehä I:lle. Kehä I:n liikennemäärä vaihtelee vuodelle 2035 laaditun liikenne-ennusteen mukaan välillä 55 000—84 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kehä I:llä olevat nykyiset liittymät ovat liikennevalo-ohjattuja, jolloin liikenne ruuhkautuu voimakkaasti aamuin illoin. Nykyiset liikennejärjestelyt ovat tulossa liikenteellisen ikänsä päähän. Myös Espoon kaupunki kehittää ympäröivää maankäyttöä huomioiden Kehä I:lle kaavaillut liikennejärjestelyt.
- Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa Raide-Jokeri pikaraitiotien toteuttaminen Kehä I:n välittömään tuntumaan siten, että Raide-Jokeri ja Kehä I risteävät eritasossa. Hanke mahdollistaa Raide-Jokeri pikaraitiotie -hankkeen toteuttamisen suunnitelmien mukaisesti koko matkalle Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen.
- Hankkeen myötä sujuvoitetaan liikennettä korvaamalla tasoliittymiä eritasoliittymällä, sekä parantamalla liikenteen turvallisuutta eritasoratkaisuilla niin ajoneuvo- kuin kevyen liikenteenkin osalta. Välillä Turvesuontie—Turunväylä korvataan kaksi katuverkkoon liittyvää tasoliittymää yhdellä eritasoliittymällä ja parannetaan Kehä I:n tasausta, sekä mahdollistetaan pikaraitiotien kulkuyhteys Kehä I:n yli ympäröivän asutuksen tasossa. Lisäksi rakennetaan kevyen liikenteen yhteyksiä ja meluesteitä.

Kustannusarvio
30
milj. euroa

Valtion osuus
20
milj. euroa

Hyötykustannus-suhde
2,7

Uudet kehittämishankkeet 2/5

Länsimetron jatkeen liityntäliikennejärjestelyt

- Länsiväylä on yksi pääkaupunkiseudun vilkkaimmin liikennöidyistä pääväylistä. Länsiväylä palvelee läntisen pääkaupunkiseudun ja Lounais-Uudenmaan työmatkaliikennettä. Suunnittelualueen keskimääräisen arkivuorokauden liikennemäärät vaihtelevat noin 25 000—70 000 ajoneuvon välillä. Liikenne ruuhkautuu aamun- ja illan huipputuntien aikana.
- Länsiväylä toimii Matinkylään ulottuvan Länsimetron liityntäliikenteen runkoreittinä. Länsimetron toinen vaihe Matinkylästä Kivenlahteen jatkaa raideliikenteeseen tukeutuvaa maankäytön kehityskäytävää Lounais-Espooseen. Alueen asukasmäärän ennakoidaan kasvavan runsaasti. Metrojärjestelmään siirtyminen aiheuttaa muutoksia joukkoliikenteen liityntäasemilla ja niiden ympäristöissä.
- Hankkeen tavoitteena on turvata metron liityntäliikenteen sujuminen ja nostaa joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta. Samalla Länsiväylän liikenteen sujuvuus ja turvallisuus paranevat ja häiriöherkkyys vähenee. Hankkeessa parannetaan Länsimetron jatkeen liityntäliikenteen ja liityntäpysäköinnin toimivuutta muun muassa liikenteenhallinnallisin ja liikenteen ohjauksen toimenpitein, kaistajärjestelyin, viitoituksin ja tiedotustauluin.

Kustannusarvio

7,5

milj. euroa

Valtion osuus

7

milj. euroa

Uudet kehittämishankkeet 3/5

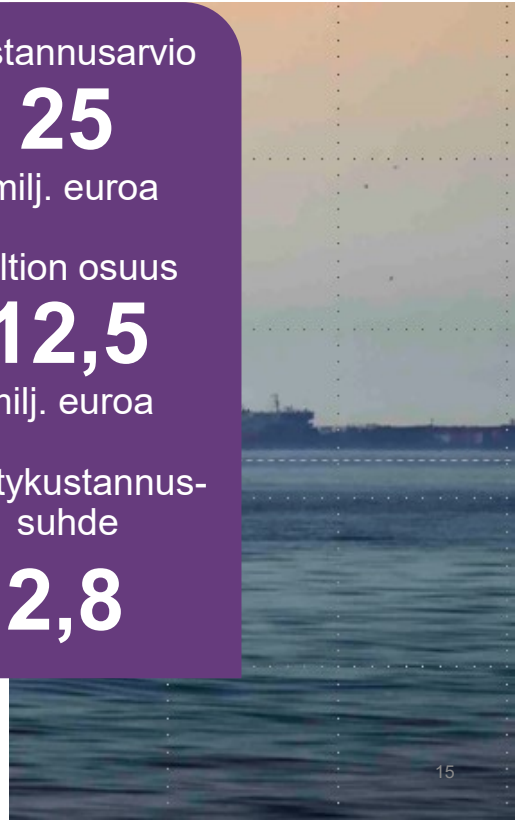
Vuosaaren meriväylä

- Itämeren alueen konttialusliikenteen kehityksen myötä Vuosaaren satamaan suuntautuvien konttikuljetusten aluskoko on kasvussa, jolloin nykyisen väylän kulkusyvyys tulee jatkossa rajoittamaan satamaan kulkevien konttialusten kokoa ja heikentämään liikenteen toimintaedellytyksiä. Itämeren konttialusliikenteeseen on jo tilattu useita aluksia, joiden kulkusyvyys on noin 12,5 metriä.
- Hankkeen tavoitteena on turvata sataman konttialusliikenteen toimintaedellytykset tulevaisuudessa alusten koon kasvaessa. Lisäksi hanke varmistaa Äänekosken biotuotetehtaan kustannustehokkaat vesikuljetukset. Hankkeessa Vuosaaren satamaan johtava 11,0 metriä kulkusyvyinen meriväylä syvennetään 13,0 metriä kulkusyvyyden vaatimuksia vastaavaksi.
- Helsingin Satama Oy:n rahoitusosuus on 12,5 milj. euroa. Hankkeelle on mahdollista hakea TEN-tukea.

Kustannusarvio
25
milj. euroa

Valtion osuus
12,5
milj. euroa

Hyötykustannus-suhde
2,8

Uudet kehittämishankkeet 4/5

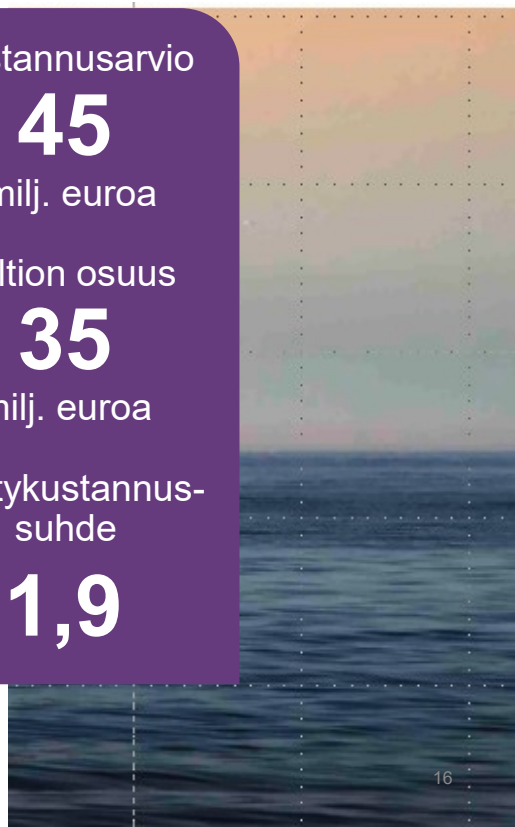
Kokkolan meriväylä

- Nykyisen 13 metriä syvän väylän syventäminen yhdellä metrillä. Tätä 14 metrin väylää pitkin pääsevät isommat laivat tulemaan satamaan saakka, jossa ne voidaan lastata täyteen rahtia. Nyt laivoihin voidaan satamassa ottaa vain osa lastista ja loput joudutaan lastamaan merellä toisista aluksista. Syventäminen tehostaa sataman toimintaa ja lisää sen kilpailukykyä muiden satamien rinnalla.
- Kokkolan Satama on Suomen kolmanneksi suurin yleissatama. Se on kaivannaisteollisuuden ykkössatama Suomessa. Kaivannaisteollisuuden lisäksi se on tärkeä toimija Venäjän transitoliikenteessä. Merkittävä sataman asiakasryhmä on Kokkolassa toimiva teollisuus ja paikallinen kauppa
- Osa kustannuksista tulee kaupungin ja muiden tahojen maksettavaksi.

Kustannusarvio
45
milj. euroa

Valtion osuus
35
milj. euroa

Hyötykustannus-suhde
1,9

Uudet kehittämishankkeet 5/5

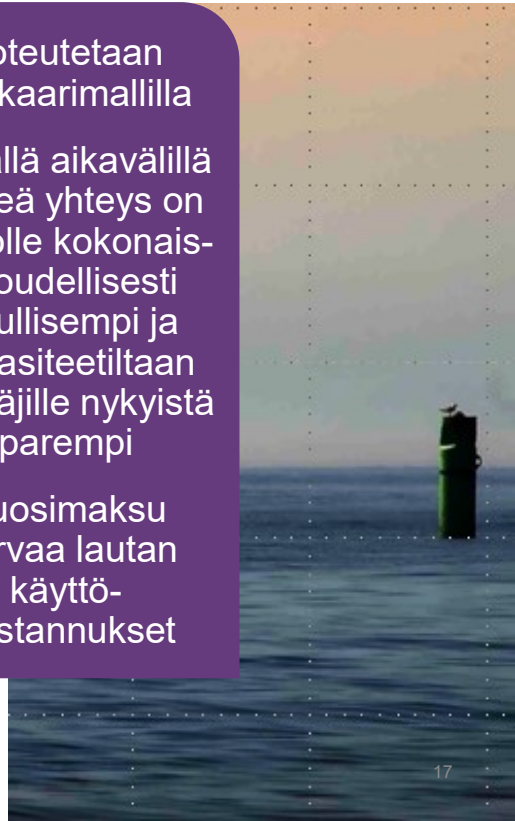
Hailuodon kiinteä yhteys

- Hailuodon kiinteä yhteys -hankkeessa korvataan nykyinen lauttaliikenteellä toimiva yhteys Hailuotoon rakentamalla kiinteä yhteys.
- Hankkeen tavoitteena on varmistaa turvallinen ja toimiva liikenneyhteys Hailuodon ja mantereen välillä, lyhentää matka-aikoja, parantaa elinkeinotoiminnan ja Hailuodon maankäytön kehitysedellytyksiä.

Toteutetaan elinkaarimallilla

Pitkällä aikavälillä kiinteä yhteys on valtiolle kokonais-taloudellisesti edullisempi ja kapasiteetiltaan käyttäjille nykyistä parempi

Vuosimaksu korvaa lautan käyttö-kustannukset

Käynnissä olevat kehittämishankkeet 2017

TIEHANKKEET

1 Mt 101, Kehä I parantaminen
2 Vt 8 Turku-Pori
3 Vt 12 Lahden eteläinen kehätie
4 E 18 Hamina-Vaalimaa (PPP-hanke)
5 Vt 6 Taavetti-Lappeenranta
6 Vt 5 Mikkelin kohta
7 Vt 5 Mikkeli-Juva
8 Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet
9 Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie
10 Vt 3 Tampere-Vaasa, Laihian kohta 1. vaihe
11 Kt 77 Viitasaari-Keitele
12 Vt 8 Pyhäjoen ydinvoimalan tieinvestoinnit
13 Vt 4 Oulu-Kemi
14 Vt 22 Oulu-Kajaani-Vartius

Perusväylänpidon tiehankkeet

15 Vt 1 Kirkkojärvi
16 Mt 132 Klaukkalan ohikulku
17 E18 Turun kehätie
18 Mt 438 Vekaransalmen lossi
19 Vt 9 Jännevirta
20 Vt 21 Kolari-Kilpisjärvi (Aurora)

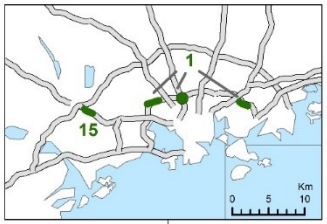
RATAHANKKEET

21 Helsingin ratapiha
22 Keski-Pasilan länsiraide
23 Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 1. vaihe
24 Riihimäen kolmioraide
25 Luumäki-Imatra
26 Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet
27 Pori-Mäntyluoto sähköistys
28 Pohjanmaan rata

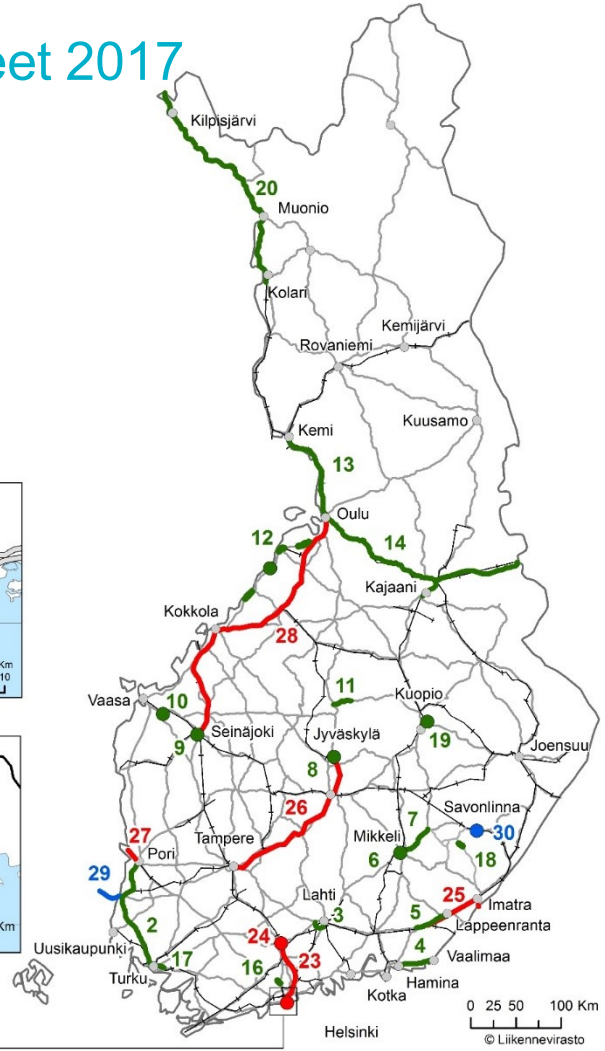
VESIVÄYLÄHANKKEET

29 Rauman meriväylä
30 Savonlinnan syväväylän siirto

AVUSTUKSET
- Länsimetro
- Raidejokeri
- Tampereen raitiotie

Tieliikenteen pullonkauloja..

Pääkaupunkiseudulla

- Vt 4 välillä Kehä I – vt 7
- Vt 3 välillä Kehä I – Klaukkala
- Vt 1 välillä Kehä II – Tuomarila
- Kt 50/ Kehä III länsipää
- yhteydet Länsisatamaan (katuverkko ja Kehä I välillä vt 4 – Keilaniemi)
- raskaan liikenteen taukopaikat Helsingin seudulla

Muu keskeinen päätieverkko

- Vt 2 ja Vt 8 Porin keskusta
- Vt 3 Tampere-Hämeenkyrö
- Vt 4 Helsinki-Järvenpää, Jyväskylä-Äänekoski
- Vt 4 ja Vt 9 Vaajakosken kohdalla, Jyväskylä
- Vt 6 Kouvolan kohta
- Vt 8 Vaasan keskusta
- Vt 9 Tampere-Orivesi
- Vt 10 Hämeenlinnan keskusta
- Vt 12 Nokia-Tampere, Tampere-Kangasala ja Lahti-Kouvola
- Vt 15 Kotkan sisääntulo
- Vt 19 Seinäjoki-Lapua
- Vt 24 Lahti-Jämsä
- Vt 25 Hanko-Mäntsälä
- Kt 40 / E18 Turun kehätie
- Kt 45 Tuusulanväylä
- Kt 51 Helsinki-Karjaa

Tieverkkoon liittyviä haasteita

Laajan tieverkon ylläpito.

Alemman tieverkon kunnon heikentyminen.

Päätieverkon palvelutaso; nopeus, liittymät, turvallisuus, ohituspaikat

Kaupunkiseutujen hankkeet; maankäytön kehittäminen edellyttää liikenneväylien kehittämistä. Akuutteja mm. Vaasa, Jyväskylä, Tampere, Raisio, Naantali.

Onnettomuudet; suistumis- ja kohtaamisonnettomuudet

Päästövähennystavoitteet.

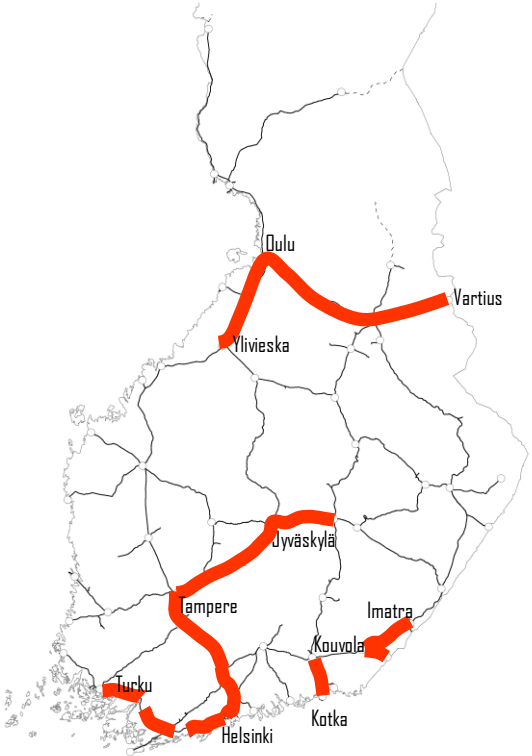
Melu.

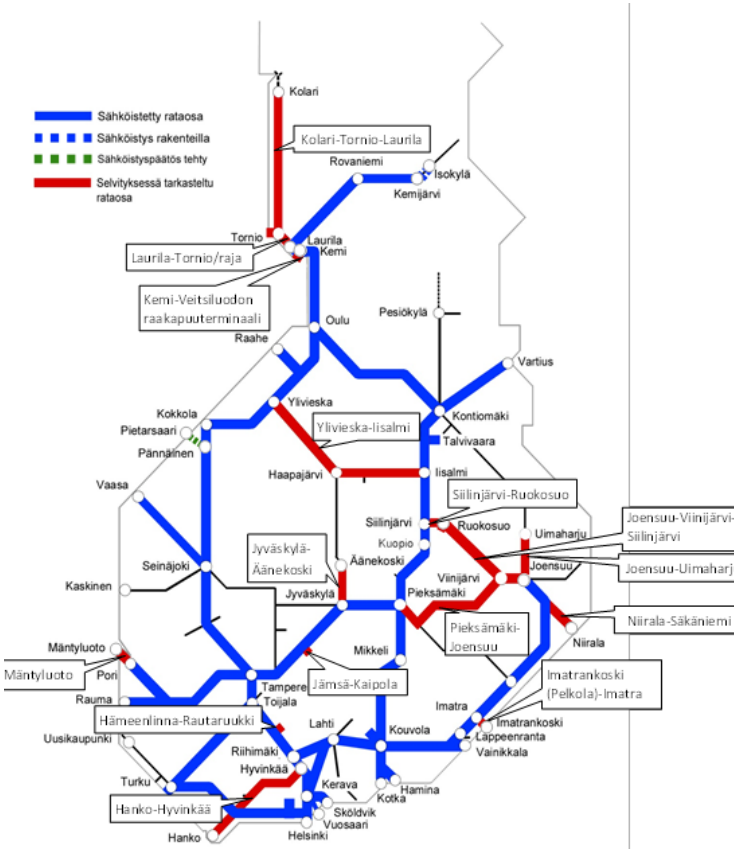

Tulevat tarpeet

Tavaraliikenne-ennuste 2025 (39,3 Mt.) Välityskykypuuteet Sähköistys

Rataverkon kehittämisen haasteita

Monien ratapihojen huono kunto. Suuria perusparannustarpeita mm. Joensuu, Kuopio, Oulu, Tampere.

Välityskyky- ja kapasiteettiongelmat; Päärata, Jyväskylän rata, Rantarata, Oulu-Kontiomäki.

Eteläisen Suomen rataverkon kapasiteettiongelmat; Espoon kaupunkirata, Pasila-Riihimäki II, Pisara.

Nopean henkilöjunaliikenteen mahdollistaminen; välisuojastuspisteet, kohtaamispaikat.

Raskaan tavaraliikenteen akselipainon nostot.

Sähköistyksen puutteet, esim. Ylivieska-Iisalmi, Hanko-Hyvinkää.

Sähkö- ja turvalaitteiden ikääntyminen.

Vähäliikenteisten ratojen huono kunto.

Tasoristeysten määrä.

Vesiväyliin liittyviä haasteita

Jäänmurtopalveluiden saatavuus ja palvelutaso ankarina jäätalvina.

Tarkoituksenmukainen väyläsyvyys.

Toimivien maaväyläyhteyksien turvaaminen satamiin.

Väylämaksut.

Sisävesien rooli pitkään laskussa.

Saimaan kanavan kehittäminen; sulkujen pidentäminen.

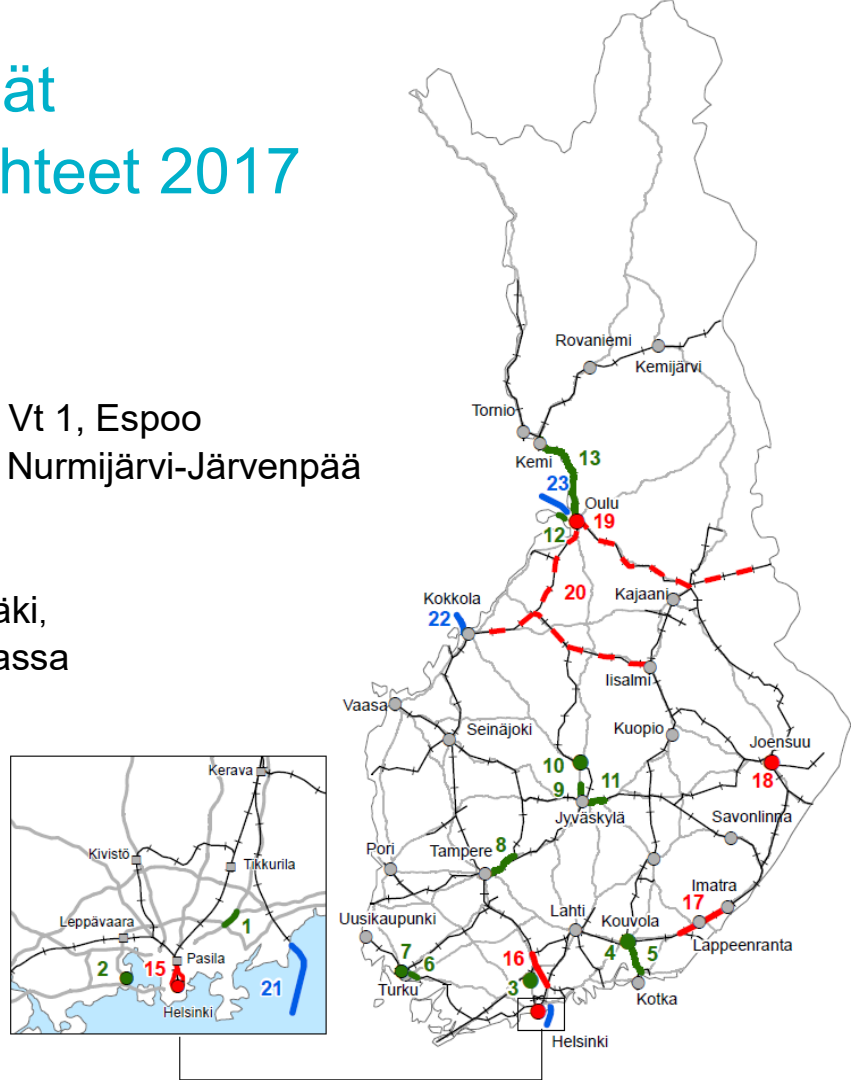

Merkittävimmät suunnittelukohteet 2017

TIEKOHTEET

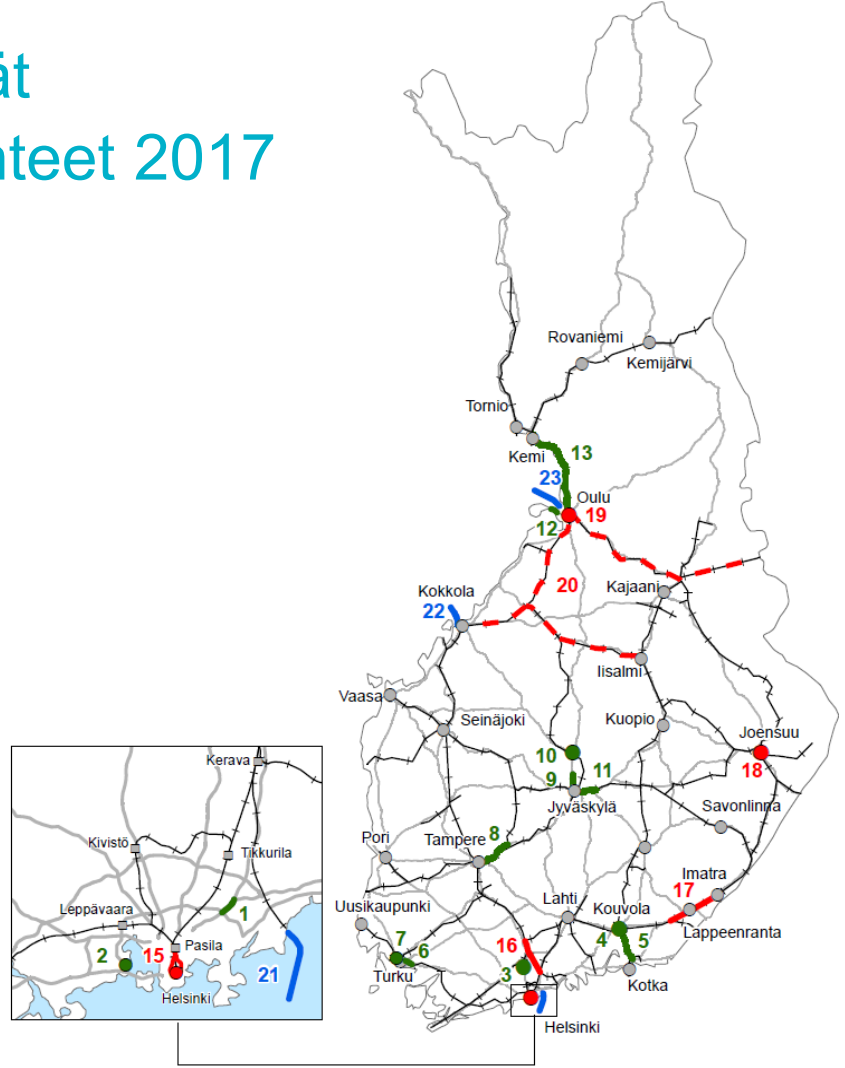
1. Vt 4 Helsinki - Järvenpää
2. Kehä I pullonkaulat, Maarinsolmu – Vt 1, Espoo
3. Keski-Uudenmaan poikittaisyhteys: Nurmijärvi-Järvenpää
4. Vt 12 Tillola-Keltti
5. Vt 15 Kotka-Kouvola 1. vaihe
6. E18 Turun kehätie, Kausela-Kirismäki,
7. E18 Turun kehätie Raision keskustassa
8. Vt 9 Tampere-Orivesi 1. vaihe
9. Vt 4 Kirri-Tikkakoski
10. Vt 4 Äänekosken kohdalla
11. Vt 9 Kanavuori-Lievestuore
12. Hailuodon yhteys / silta
13. Vt 4 Oulu-Kemi

Merkittävimmät suunnittelukohteet 2017

RATAKOHTEET

15. Pisara-rata
16. Pasila-Riihimäki II-vaihe
17. Luumäki-Imatra
18. Joensuun ratapiha
19. Oulun ratapiha
20. Kokkola-Vartius

Merkittävimmät yleissuunnittelukohteet

- Tampereen asemakeskus
- Helsinki-Turku nopean ratayhteyden kehittäminen
- Turun ratapiha
- FinEst Link: Helsinki-Tallinna tunneli

Muut suunnittelukohteet

- Tarveselvitykset mm. Riihimäki-Tampere-Jyväskylä
- Ratapihaselvitykset (Kokkola, Seinäjoki, Jyväskylä, Imatra)

Merkittävimmät suunnittelukohteet 2017

VESIVÄYLÄKOHTEET

21. Vuosaaren meriväylä
22. Kokkolan meriväylä
23. Oulun meriväylä
24. Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen

Yleisuunnittelukohteet:

- Vaasan väylä
- Salon väylä

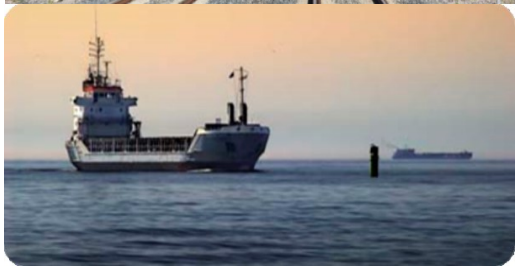

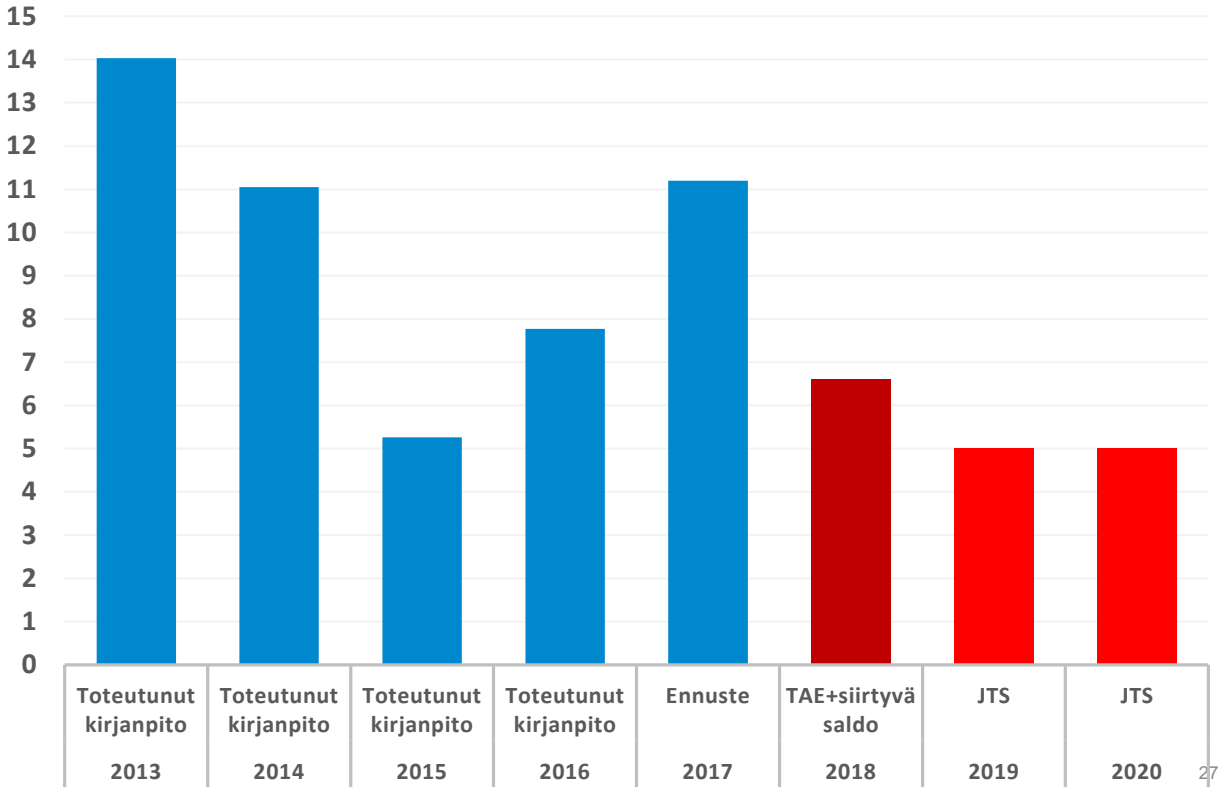
Kehittämismomentin hankesuunnittelu:

Rahoituksen käyttö ja tulevien vuosien rahoitustaso

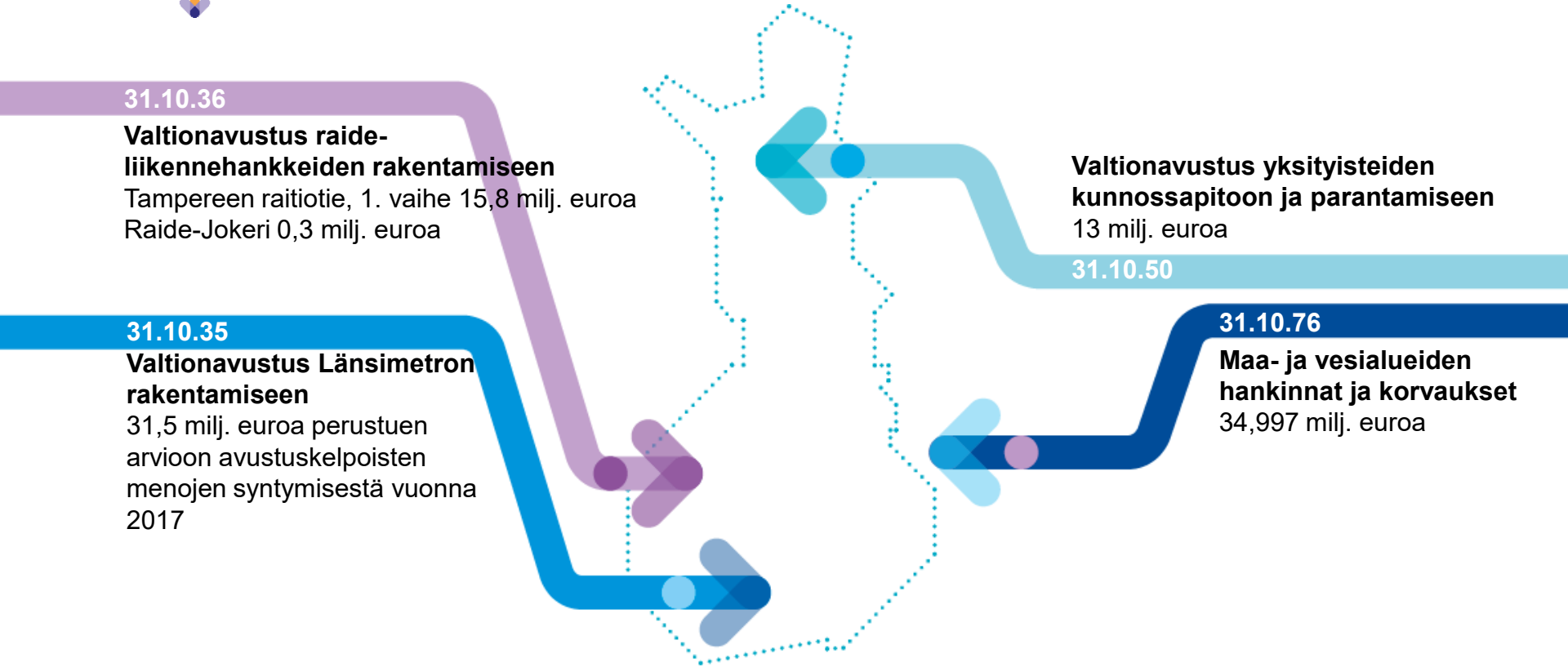

Muut momentit
Liikenneverkko

31.10.36

Valtionavustus raide-liikennehankkeiden rakentamiseen
Tampereen raitiotie, 1. vaihe 15,8 milj. euroa
Raide-Jokeri 0,3 milj. euroa

31.10.35

Valtionavustus Länsimetron rakentamiseen
31,5 milj. euroa perustuen arvioon avustuskelpoisten menojen syntymisestä vuonna 2017

Valtionavustus yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen
13 milj. euroa

31.10.50

31.10.76

Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset
34,997 milj. euroa

Liikenneviraston tulot

Liikenneviraston tulot 12.31.10

Tuloja arvioidaan kertyvän 4,7 milj. euroa.

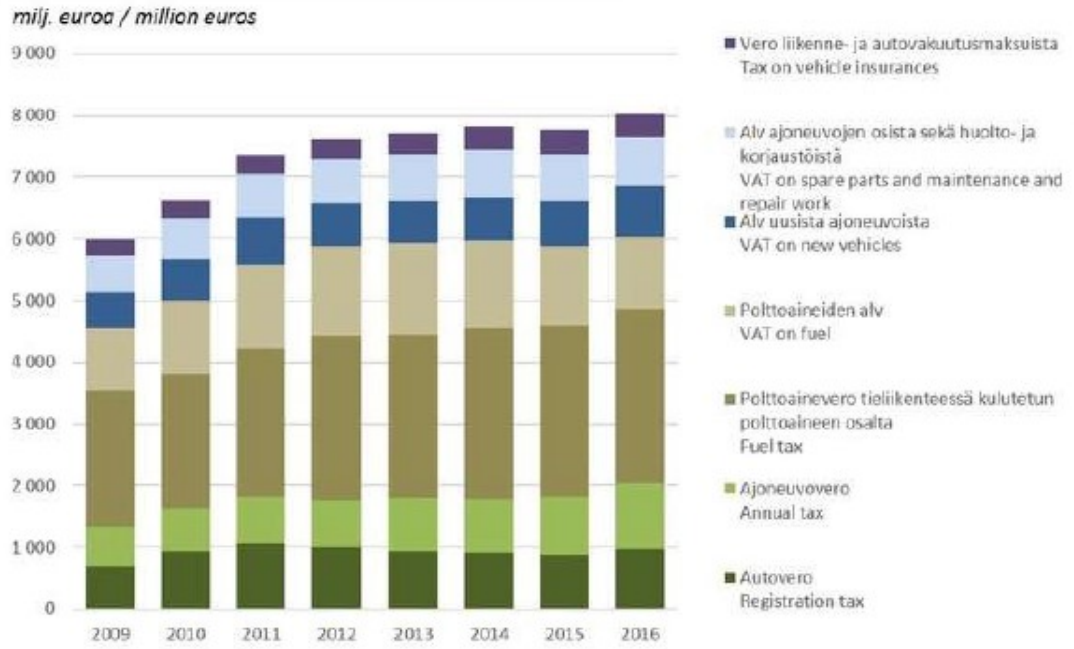
- Pori-Mäntyluoto rataosan sähköistyshankkeelle saatava ulkopuolinen maksuosuus 1 milj. euroa.
- Joukkoliikenteen lipputuloja 3,7 milj. euroa. (= ELY-keskukset saavat bruttomallilla järjestämästään linja-autoliikenteestä lipputuloja sekä Kelan toisen asteen koulumatkatuen ELY-keskusten osuus ja lippu- ja maksujärjestelmään liittyviä muita tuloja)

Muut veroluonteiset tulot

11.19.03 ja 11.19.06

- Rataveroa arvioidaan kertyvän 4,87 milj. euroa ja väylämaksuja 47,4 milj. euroa. Hallituksen esityksessä väylämaksun puolitusta jatketaan vuoden 2018 loppuun asti.

Valtion verotulot tieliikenteestä

Valtion verotulot tieliikenteestä vuosina 2009-2016

Lähde: Autoalan tiedostuskeskus

Vaikka korjausvelan kasvu on nyt pysäytetty, rahoitusvaje on tosiasia.

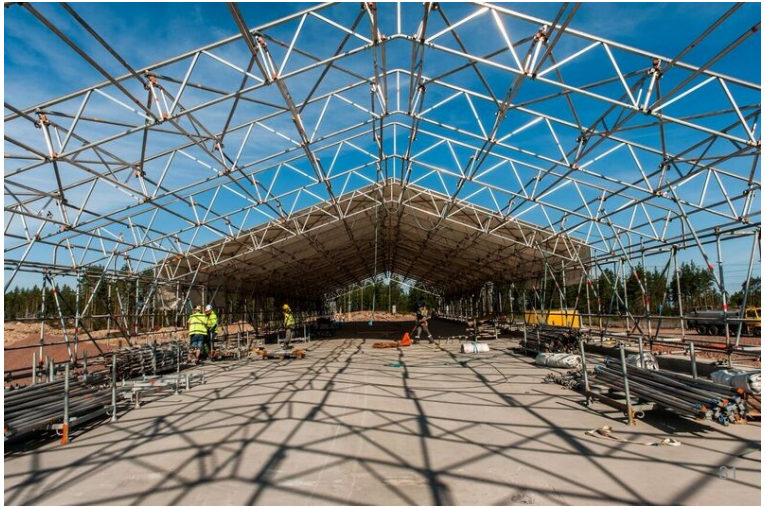
Päällysteiden tarve kunnon pitämiseksi ennallaan on noin 180 miljoonaa (rahoitus n. 130 milj. eur/v).

Yhden miljoonan vähennys leikkaa päällystysohjelmaa 25 kilometriä.

Siltoihin kohdistuvan rahoituksen tarve noin 60 miljoonaa (rahoitus n. 45 milj. eur/v).

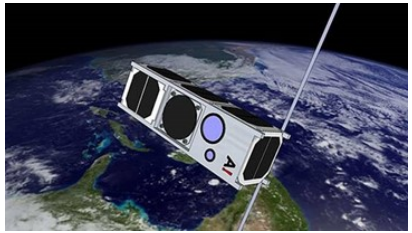
Olemassa olevan verkon kunnosta on pidettävä huolta. Korjausvelka on hoidettava pitkäjänteisesti!

Väyläverkkoa on myös kehitettävä.

Suomi oli 10. Maailman talousfoorumin (World Economic Forum) kilpailukykyvertailussa.

2000-luvun alussa kolmena vuonna vertailun ykkönen. Suomen yhtenä heikkoutena infrastruktuuri (26.sija). Esim. teiden laadussa Suomen sijoitus on pudonnut.

Kilpailukykytekijöitä

Saavutettavuus

Vientiteollisuuden toimintaedellytykset

Työvoiman liikkuvuus

Maankäytön mahdollisuudet (asuntotuotanto)

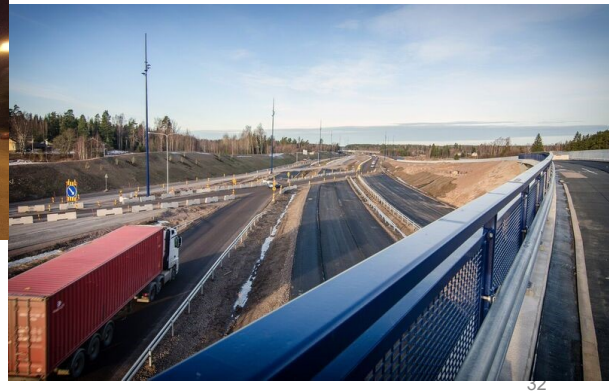
Meri- ja lentoliikenne

Suuret tavoitteet –suuret kehittämistoimet

Digitalisaatio

Pitkäjänteisyys

Kiitos mielenkiinnosta!

Rami Metsäpelto
rami.metsapelto@liikennevirasto.fi

